

1 Što znači „ovrha“ u građanskim i trgovačkim stvarima?

Izvršenje (koje se u Austriji naziva i „ovrha“ ili „prisilno izvršenje“) primjena je državnih ovlasti radi ostvarenja izvršivih tražbina i zahtjeva.

Zakonom o izvršenju predviđene su različite vrste izvršenja:

izvršenje radi povrata novčanih tražbina,

izvršenje kojim se osigurava činjenje ili nečinjenje.

Izvršenje radi povrata novčanih tražbina:

U slučaju izvršenja radi povrata novčanih tražbina vjerovnik u svojem zahtjevu za izvršenje mora odabrati imovinu koja će se zaplijeniti (odabir sredstva izvršenja); pritom može birati, među ostalim, između ovrhe na pokretninama, ovrhe na potraživanjima, posebno ovrhe na plaći, i prisilne prodaje nekretnine putem dražbe.

Izvršenje kojim se osigurava činjenje ili nečinjenje:

U slučaju izvršenja kojim se osigurava činjenje ili nečinjenje vjerovnik mora zatražiti sredstvo izvršenja koje je Zakonom o izvršenju predviđeno za izvršenje te tražbine.

Izvršenje za potrebe dobivanja sudske zabrane podrazumijeva određivanje novčane kazne na zahtjev suda nadležnog za izvršenje pri odobravanju izvršenja. U slučaju daljnje povrede sud nadležan za izvršenje trebao bi, na zahtjev, odrediti dodatnu novčanu kaznu ili kaznu zatvora na ukupno razdoblje od najviše jedne godine.

Kako bi se izvršila radnja koju može provesti treća osoba, vjerovnik koji podnosi prijedlog ovlašten je na zahtjev suda pobrinuti se da se radnja provede na trošak obvezane stranke.

Zahtjev za radnju koju ne može provesti treća osoba i čija provedba istovremeno isključivo ovisi o dobroj volji obvezane stranke izvršava se tako da se, na zahtjev suda, obvezanoj stranci odredi novčana kazna ili kazna zatvora ukupnog trajanja do šest mjeseci ako ne provede radnju.

2 Koja su tijela nadležna za ovrhu?

Za odobrenje izvršenja u načelu je nadležan odgovarajući okružni sud (*Bezirksgericht*).

Nadležni sud:

Ovrha na pokretninama i ovrha na potraživanjima:

Za ovrhe na potraživanjima nadležan je sud koji je općenito nadležan za (boravište) dužnika; ovrha na pokretninama ovisi o tome gdje se pokretnine nalaze u vrijeme pokretanja izvršenja.

Prisilna prodaja nekretnine putem dražbe:

Za ovrhu na nekretnini (upisanoj u zemljišne knjige) nadležan je sud nadležan za zemljišne knjige (*Grundbuchsgericht*).

Nakon odobrenja izvršenja postupak se vodi po službenoj dužnosti. Postupak izvršenja provodi ili sudac (prisilna prodaja nekretnine) ili sudski službenik (ovrha na pokretninama ili ovrha na potraživanjima). Sudski službenik posebno je osposobljen član osoblja suda.

Korake postupka određuju sudski izvršitelji, koji su sudski službenici u Austriji te ne djeluju kao samozaposleni pojedinci ni kao zastupnici ili posrednici vjerovnika koji podnosi prijedlog. Većinom djeluju samostalno dok se ne potvrdi uspjeh ili neuspjeh postupka izvršenja.

Vjerovnika bi trebalo pozvati na podnošenje zahtjeva samo ako sud ili sudski izvršitelj nije u mogućnosti bez njih nastaviti postupak ili ako tijekom postupka nastanu troškovi. Međutim, vjerovnik može već u zahtjevu dostaviti dodatne informacije: na primjer, u slučaju ovrhe na plaći može se odreći izjave poslodavca o tome postoji li plaća i koji je njezin iznos; u slučaju ovrhe na pokretninama može se odreći prisilnog otvaranja stana dužnika uz troškove bravara ako se dužnika ne zateče u stanu.

3 Kada se može izdati ovršna isprava ili odluka?

3.1 Postupak

Izvršenje radi povrata novčanih tražbina:

Postupak izvršenja podijeljen je na postupak odobrenja i postupak izvršenja.

Za odobrenje izvršenja potreban je zahtjev vjerovnika u kojem on bira sredstvo kojim želi provesti izvršenje. Ako vjerovnik želi ostvariti povrat tražbine od poduzetnika, obično odabire ovrhu na pokretninama i dostavljanje popisa imovine. U okviru tog postupka sudski izvršitelj pokušava ostvariti povrat tražbine, a ako to ne uspije, založit će pronađene predmete. Ako se njima ne pokrije tražbina čiji se povrat nastoji ostvariti, trebao bi od dužnika zatražiti da dostavi popis imovine u kojem dužnik mora navesti svu svoju imovinu.

Ako vjerovnik želi ostvariti povrat tražbine od potrošača, obično odabire ovrhu na pokretninama, ovrhu na plaći i dostavljanje popisa imovine. Vjerovnik može odabrati ovrhu na plaći bez obzira na to zna li gdje je dužnik zaposlen ili od koga prima plaću. Ako to ne zna, mora znati datum rođenja dužnika; sud zatim može putem Glavnog udruženja austrijskih ustanova za socijalno osiguranje utvrditi gdje mu se isplaćuje plaća. Prvi je korak zapljena i prijenos plaće dužnika. Ako to uspije, ovrha na pokretninama provodi se samo na zahtjev vjerovnika. U okviru tog postupka sudski izvršitelj pokušava ostvariti povrat tražbine, a ako to ne uspije, plijeni pronađene predmete. Ako se njima ne pokrije tražbina čiji se povrat nastoji ostvariti, od dužnika će zatražiti da dostavi popis imovine u kojem navodi svu svoju imovinu.

Za podnošenje zahtjeva za izvršenje vjerovnik mora upotrijebiti obrazac (*E-Form 1*) ili dostaviti zahtjev u formatiranom obliku. Zastupanje odvjetnika nije nužno za podnošenje zahtjeva za izvršenje.

3.2 Glavni uvjeti

Kako bi se moglo provesti izvršenje, vjerovnik koji podnosi prijedlog mora imati izvršivu odluku o nalogu za izvršenje. Nadalje, potrebna je izjava o izvršivosti koju izdaje tijelo nadležno za nalog za izvršenje u sudskom postupku. Vjerovnik mora znati i adresu dužnika; datum rođenja mora navesti samo ako želi podnijeti zahtjev za ovrhu na plaći, ali ne zna gdje se plaća isplaćuje.

4 Predmet i priroda mjera ovrhe

4.1 Koje vrste imovine mogu biti predmet ovrhe?

Dužnik odgovara za obveze cijelom svojom imovinom ako ona nije izuzeta iz zapljene. Međutim, postupkom izvršenja obuhvaćena je samo ona imovina koju vjerovnik želi zaplijeniti i koju stoga navodi u zahtjevu za izvršenje. Za ovrhu na pokretninama dovoljno je podnijeti zahtjev za zapljenu svih predmeta u vlasništvu dužnika; za ovrhu na potraživanjima vjerovnik mora navesti dužnika treću osobu, dok za ovrhu na plaći postoji iznimka. Vjerovnik može izjaviti da ne poznaje dužnika treću osobu. Sud informaciju o njemu može dobiti od Glavnog udruženja austrijskih ustanova za socijalno osiguranje ako vjerovnik dostavi datum rođenja dužnika.

Vjerovnik može upotrijebiti i sljedeće instrumente izvršenja: potraživanja koja nisu tražbine u pogledu plaće; ili udjel u društvu s ograničenom odgovornošću dužnika; ili, ako je dužnik vlasnik nekretnine, vjerovnik koji podnosi prijedlog može zahtijevati prisilnu uspostavu založnog prava, prinudnu upravu i prisilnu prodaju putem dražbe.

Imovina dužnika koja je izuzeta iz izvršenja navedena je u pododjeljku „Ograničenja u pogledu izvršenja”.

4.2 Koje su posljedice mjera ovrhe?

Učinci mjera izvršenja ovise o instrumentu izvršenja:

Ovrha na pokretninama:

Na predmetima koji se mogu zaplijeniti sudski izvršitelj uspostavlja založno pravo te ih se prodaje na dražbi.

Ovrha na potraživanjima, posebno ovrha na plaći:

Na tražbini se uspostavlja založno pravo. Dužniku je zabranjeno raspolagati svojom tražbinom ili, konkretno, primiti plaćanja na temelju nje. Tražbina, u mjeri u kojoj se može zaplijeniti, ustupa se vjerovniku.

Prisilna prodaja nekretnine putem dražbe:

Na imovini se uspostavlja založno pravo. Od trenutka u kojem je početak postupka dražbe upisan u zemljišnim knjigama pravne radnje dužnika u pogledu imovine i njezinih dodataka, koje nisu dio redovnog upravljanja, neučinkovite su s obzirom na vjerovnike i ponuditelja. Ako dužnik proda imovinu, odobrena dražba i dalje se vodi protiv kupca imovine.

Predviđene su sankcije ako obvezana stranka sakrije dio svoje imovine, raspolaže s njime, proda ili ošteti ili ako kao iskoristi izgovor ili prizna nepostojeću obvezu ili na drugi način umanjiti ili se čini da umanjuje svoju imovinu te, kao rezultat toga, onemogućiti ili umanjiti namirenje vjerovnika izvršenjem ili postupkom izvršenja koji je u tijeku. Isto tako, obvezana stranka može biti kažnjena ako uništi, ošteti, izobličiti ili učini neiskoristivim predmet koji je službeno zaplijenjen ili oduzet odnosno ako djelomično ili u cijelosti onemogućiti upotrebu tog predmeta.

4.3 Koliko dugo vrijede takve mjere?

Izvršenje bi trebalo trajati do trenutka u kojem je uspješno zaključeno ili prekinuto, na primjer jer je dužnik platio svoj dug vjerovniku tijekom postupka izvršenja. Iznimno, izvršenje se može zaustaviti i prije, na primjer ako vjerovnik provodi ovrhu na plaći, a dužnik promijeni posao.

Zakonom o izvršenju dopuštena je i odgoda postupka izvršenja. To se, konkretno, može dogoditi ako se podnese tužba zbog nevaljanosti ili neučinkovitosti naloga za izvršenje, ako se zahtijeva prekid izvršenja, ako se pred sudom podnese prigovor (vidi točku 4.), ako se osporava izvršenje odluke koju je izdao sud, ako se podnese pritužba na čin izvršenja ili ako se zahtijeva odricanje pravomoćne izjave o izvršenju ili njezina izmjena.

5 Postoji li mogućnost žalbe protiv odluke o odobrenju takve mjere?

U pogledu odobrenja izvršenja (koje se u Austriji naziva odobrenje ovrhe) odobrava se pravo na žalbu. Žalbu bi trebalo uputiti žalbenom sudu (viši regionalni sud), ali se ona podnosi prvostupanjskom sudu (okružni sud). Žalbu bi trebalo podnijeti u roku od 14 dana. U načelu se zahtijeva zastupanje odvjetnika.

Postupak žalbe isključivo je pisani postupak u kojem se primjenjuje zabrana obnove.

Na činjenicu da je dužnik u međuvremenu platio tražbinu čiji se povrat nastojao ostvariti može se pozvati prijedlogom za prigovor ili tužbom kojom se protiv izvršenju (a ne žalbom na odobrenje izvršenja). Pritužba se mora podnijeti na sudu koji je odobrio izvršenje. Uz pritužbu se može podnijeti i zahtjev za odgodu izvršenja. Ako se zahtjev zakonski prihvati, izvršenje bi trebalo prekinuti po službenoj dužnosti.

Ako je izvršenje odobreno u skladu s pojednostavnjenim postupkom odobrenja, to se provelo samo na osnovi podataka koje je dostavila stranka koja je podnijela prijedlog. U tom slučaju dužnik može putem žalbe dokazati da nedostaje nalog za izvršenje kojim je obuhvaćeno izvršenje, uključujući potvrdu izvršivosti, ili da nalog za izvršenje ne odgovara informacijama sadržanima u zahtjevu za izvršenje. Žalbu bi trebalo podnijeti na sudu koji je odobrio izvršenje u prvom stupnju. Nakon podnošenja žalbe sud ispituje je li dostupna izvršna isprava kojom je obuhvaćena tražbina čiji se povrat nastoji ostvariti. Rok za podnošenje prigovora iznosi 14 dana.

6 Postoje li ograničenja ovrhe, posebno povezana sa zaštitom ovršenika ili rokovima?

Ograničenja izvršenja

Općenito, primjenjivo je ograničenje da se izvršenje ne može provesti u većoj mjeri nego što je potrebno za ostvarenje tražbine navedene u odobrenju izvršenja.

Zakonom su predviđena određena ograničenja izvršenja u korist određenih osoba ili udruženja osoba:

imovina ustanove u službi javnog prijevoza koja je pod državnim nadzorom može podlijeđati samo odgovarajućim mjerama izvršenja kojima se narušavaju usluge javnog prijevoza uz suglasnost njezina nadzornog tijela,

prije provedbe izvršenja nad osobom koja služi u Saveznoj vojsci ili Saveznoj policiji trebalo bi dostaviti obavijest o odobrenju izvršenja časniku nadređenom toj osobi,

u vojnim zgradama provedba izvršenja zahtijeva dostavljanje prethodne obavijesti zapovjedniku zgrade i savjetovanje s njegovim vojnim atašekom, postupak izvršenja nad osobama koje imaju imunitet u Austriji na temelju međunarodnog prava, kao i nad predmetima izvršenja i prostorima tih osoba, može provesti samo Savezno ministarstvo pravosuđa u dogovoru sa Saveznim ministarstvom za Europu, integracije i vanjske poslove,

izvršenje nad općinom ili javnom ili dobrotvornom ustanovom može se odobriti za potrebe povrata financijskih tražbina samo u pogledu one imovine koja se može upotrijebiti za namirenje vjerovnika bez utjecaja na javne interese koje ta ustanova štiti. Ako izvršenje služi ostvarenju ugovornog založnog prava, to se ograničenje ne primjenjuje.

Nadalje, radi zaštite dužnika određena imovina prisilno se izuzima, na primjer:

Ovrha na pokretninama:

predmeti koji odgovaraju skromnom načinu života i služe osobnoj upotrebi ili upotrebi u kućanstvu,

predmeti potrebni za osposobljavanje za neku struku i za stručnu praksu kao i pomagala za učenje namijenjena upotrebi u školi,

dovoljna količina hrane i materijala za ogrjev kako bi se na četiri tjedna pokrile potrebe dužnika i članova obitelji koji s njim žive u zajedničkom kućanstvu, kućni ljubimci,

obiteljske slike, pisma ili drugi papiri te vjenčani prsten dužnika,

ortopedska pomagala za slučaj invaliditeta i pomagala u skrbi o dužniku ili članovima obitelji koji s njim žive u zajedničkom kućanstvu, kao i ljekovite tvari i pomagala nužna u kontekstu medicinske terapije,

vjerski predmeti,

gotovina u iznosu izuzetom iz zapljene do sljedećeg termina isplate plaće nakon zapljene ako se dohodak dužnika ne može zakonito zaplijeniti ili se može zaplijeniti samo u ograničenoj mjeri.

Sudski izvršitelj može se suzdržati od zapljene predmeta male vrijednosti ako je očito da prihodi iz nastavka ili provedbe izvršenja neće premašiti troškove izvršenja.

Ovrha na novčanim tražbinama (ovrha na plaći):

naknada troškova u mjeri u kojoj pokrivaju dodatne troškove nastale u obavljanju profesionalne djelatnosti, zakonska potpora koja se odobrava za pokriće dodatnih troškova povezanih s invaliditetom ili dugoročnom skrbi, npr. doplatka za skrb, zakonska potpora za plaćanje najma ili pokriće drugih troškova stanovanja, obiteljski doplatka,

određene zakonske povlastice dodijeljene pri rođenju djeteta, konkretno jednokratni dječji doplatka,

određene vrste potpore koje dodjeljuje Zavod za zapošljavanje,

naknada troškova iz zakonom propisane socijalne sigurnosti.

Sljedeće se stavke ne mogu zaplijeniti:

povlastice u naravi dodijeljene na temelju zakona o socijalnoj sigurnosti,

pravo na raspodjelu bračne imovine i bračne uštedevine, ako nije priznato ili dosuđeno sporazumom ili nagodbom.

Dohodak od rada, mirovinska primanja i zakonske naknade kojima se nadoknađuje privremena nezaposlenost ili smanjena sposobnost zarađivanja mogu se zaplijeniti u ograničenoj mjeri. Dio koji se ne može zaplijeniti („minimalna razina egzistencije“) ovisi o iznosu dohotka i broju obveza uzdržavanja dužnika.

Iznosi koji se ne mogu zaplijeniti i koji se povećavaju svake godine prikazani su u tablicama na internetskim stranicama Saveznog ministarstva pravosuđa (<http://www.justiz.gv.at/web2013/html/default/2c9484852308c2a60123ec387738064b.de.html>). Zakonom se uzimaju u obzir posebne potrebe dužnika ili

njegova vjerovnika u pojedinačnim slučajevima na način da se na zahtjev dopusti povećanje ili smanjenje doplatka koji se ne može zaplijeniti. U slučaju izvršenja na temelju zakonskog prava na uzdržavanje iznos doplatka koji se ne može zaplijeniti općenito se umanjuje za 25 %.

Osim toga, Zakonom o najmu stana (*Mietrechtsgesetz* – MRG), u slučaju naloga za izvršenje u pogledu iseljenja iz stana na temelju MRG-a, predviđena je zaštita dužnika na način da se iseljenje mora odgoditi ako bi kao posljedica najmoprimcu prijetilo beskućništvo.

Rokovi za izvršenje

Rokovi, koji se utvrđuju u zahtjevima za izvršenje, nisu predviđeni, osim u iznimnim slučajevima (nalog za iseljenje u skladu s člankom 575. austrijskog Zakona o parničnom postupku – ZPO). Međutim, dužnik se može usprotiviti izvršenju prigovorom zastare koja je već stupila na snagu. Zakonski rok zastare za tražbine za koje postoji pravno obvezujući nalog za izvršenje („tražbine dodijeljene izvršivom sudskom odlukom“ – *Judikatsschulden*) općenito iznosi 30 godina od datuma naloga za izvršenje. Ako se nalog za izvršenje temelji na pravima pravnih subjekata uređenih javnim ili privatnim pravom, taj rok zastare produljuje se na 40 godina. Međutim, postoji iznimka s obzirom na usluge koje će se tek platiti u budućnosti, pod uvjetom da je općim odredbama o zastari predviđen kraći rok zastare.

Rok zastare prekida se svakim pravno obvezujućim odobrenjem izvršenja i ponovno počinje posljednjim korakom izvršenja ili prekidom izvršenja.

U određenim slučajevima predviđene su privremene prepreke za dodatni zahtjev za izvršenje ili nastavak postupka izvršenja:

u slučaju da pri ovrši na pokretninama nisu pronađeni predmeti koji se mogu zaplijeniti, odobrava se zahtjev drugog vjerovnika koji podnosi prijedlog za odobrenje ovrhe na pokretninama ili odobrenje novog izvršenja, ali tek nakon šest mjeseci od posljednjeg neuspjelog pokušaja izvršenja, osim ako je vjerojatno da će prethodni pokušaj izvršenja biti uspješan;

vjerovnik koji podnosi prijedlog trebao bi imati pravo prijaviti tražbinu u pogledu ovrhe na plaći nad nepoznatim dužnikom treće osobe tek nakon odobrenja ovrhe na pokretninama ako je prošla jedna godina od odobrenja; to razdoblje blokade ne primjenjuje se ako vjerovnik koji podnosi prijedlog dokaže da je tek nakon svojeg zahtjeva za odobrenje ovrhe na pokretninama saznao da dužnik ima pravo na tražbine u pogledu plaće koje se mogu zaplijeniti. Dužnik je obvezan dostaviti noviji popis imovine samo ako vjerovnik dokaže da je dužnik stekao imovinu ili ako je od dostave popisa imovine prošlo više od jedne godine.

U Zakonu o izvršenju navedeni su i rokovi kojima se želi osigurati brza nagodba. U skladu s tim sudski izvršitelj mora odrediti termin prve mjere izvršenja u roku od četiri tjedna i izvjestiti vjerovnika o provedbi ili o preprekama najkasnije u roku od četiri mjeseca. Založno pravo na prisilnu naplatu, koje se vjerovniku dodjeljuje na temelju ovrhe na pokretninama dužnika, istječe nakon dvije godine ako postupak prodaje nije propisno nastavljen.

Posljednji put ažurirano: 21/08/2017

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.